

KAZIMIERZ MISIASZEK SDB

INSTYTUT TEOLOGII PRAKTYCZNEJ

Instytut Teologii Praktycznej na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego jest jedną z jego jednostek organizacyjnych, który koordynuje, pobudza i wyznacza zarówno charakter studiów dydaktycznych, jak i naukowych oraz badawczych. Zgodnie z naturą praktycznych nauk teologicznych, w ramach Instytutu mają miejsce spotkanie i współpraca wszystkich subdyscyplin pastoralnych, takich jak teologia pastoralna, katechetyka, liturgika, homiletyka, przy zachowaniu odrębności każdej z nich.

Tego rodzaju „struktura współpracy” jest wynikiem długiej dyskusji w Kościele nad jego istotą i charakterem działania, postrzeganego z punktu widzenia urzeczywistniania się Kościoła zarówno w tym, co dotyczy jego istoty, jak i podejmowanych przez niego funkcji. Badanie istoty Kościoła, czy też jego natury, przynależy do badań teologii systematycznej, natomiast analiza i określanie funkcji Kościoła jest właściwe dla teologii pastoralnej. Należy jednak pamiętać, że funkcje te dedukowane są z istoty i celu Kościoła¹, nigdy zaś z jakichś apriorycznych założeń czy uprzywilejowania jednej z funkcji. Teologia pastoralna ogólna nie może bowiem abstrahować od istoty Kościoła, od całościowego jego rozumienia, badając przede wszystkim jego urzeczywistnianie się w terażniejszości i w budowywanie w przyszłość.

Badanie rzeczywistości Kościoła i podejmowanych przez niego działań w terażniejszości wymaga ujęć szerokich, takich, które pozwoliłyby

¹ Zob. F. Blachnicki, *Teologia pastoralna ogólna*, w: *Pisma pastoralne*, t. 1, cz. 1: *Wstęp do teologii pastoralnej. Teologiczne zasady duszpasterstwa*, M. Marczewski (red.), przy współpracy R. Murawskiego SDB i K. Misiaszka SDB, Warszawa 2013, s. 119.

wyrazić wszystkie funkcje jego urzeczywistniania się i całokształt podejmowanych przez niego i w nim problemów. W centrum powinno zawsze uwzględniać się przepowiadanie słowa Bożego, sprawowanie liturgii, jak również dyscyplinę kościelną, życie chrześcijańskie i caritas. Stąd też postuluje się, aby zastąpić nazwę teologia pastoralna określeniem teologia praktyczna, która ogarniałaby właśnie całość działań Kościoła, które są wielorakie i obszerne, jak również wyodrębnić jej dyscypliny częściowe. Według ks. Franciszka Blachnickiego „teologia pastoralna ogólna byłaby przy tym dyscypliną podstawową i nadrzędną w stosunku do poszczególnych działów teologii pastoralnej szczegółowej”². Mówiąc bardziej szczegółowo, „do teologii pastoralnej ogólnej należałyby tylko podstawowe, teologiczne i socjologiczne zasady dotyczące urzeczywistniania się Kościoła we wspólnocie. Wszystkie zaś działy teologii pastoralnej szczegółowej, odpowiadające poszczególnym funkcjom Kościoła, winny uwzględnić aspekt budowania Kościoła we wspólnocie”³.

Ksiądz Franciszek Blachnicki, budując koncepcję teologii pastoralnej i określając istotę jej praktycznych implikacji, proponował oparcie ich na podstawowych funkcjach Kościoła, jakimi są: koinonia, liturgia, martyria i diakonia. Pierwsza z nich jest wypełniana w teologii pastoralnej ogólnej, badającej urzeczywistnianie się Kościoła-wspólnoty w ogólności. Leiturgia wyznacza obszar refleksji i działań liturgice i homiletyce; martyria określa cele i zadania katechetyki i ascetyki; diakonia realizowana jest w dyscyplinie Kościoła i w caritas⁴.

Jakkolwiek debaty prowadzone w obszarze teologii pastoralnej (praktycznej) przynoszą nowe problemy i uzgodnienia, to jednak tak rozumiana struktura teologii pastoralnej (praktycznej) pozostaje zasadniczo w swojej istocie aktualna. I ona też stoi u podstaw wyodrębnienie się w Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie Instytutu Teologii Praktycznej, w którym prowadzone są badania nad teologią pastoralną, liturgiką, katechetyką i homiletyką. Podstawą są wyodrębnione w każdej dyscyplinie teologii pastoralnej katedry.

Zgodnie z uchwałą Rady Wydziału z dnia 19 listopada 2012 roku, powołującą nową strukturę Wydziału Teologicznego, Instytut Teologii Praktycznej sprawuje także opiekę nad specjalnością nauczycielsko-ka-

² Tamże, s. 146.

³ Tamże, s. 144.

⁴ Zob. tamże, s. 149.

techetyczną. W uchwale tej określa się jednocześnie, że jednostkami organizacyjnymi Instytutu są katedry. Jego szczegółowa struktura w roku akademickim 2013/2014 przedstawia się następująco:

Dyrektor: Ks. prof. dr hab. Kazimierz Misiaszek sdb

Rada Instytutu

Ks. prof. UKSW dr hab. Ryszard **Czekalski**
Ks. prof. dr hab. Jan **Decyk**
Ks. prof. UKSW dr hab. Stanisław **Dziekoński**
Ks. prof. dr hab. Kazimierz **Misiaszek sdb**
Ks. prof. dr hab. Jacek **Nowak**
Ks. prof. dr hab. Jan **Przybyłowski**
Ks. prof. UKSW dr hab. Edmund **Robek**
Ks. prof. UKSW dr hab. Piotr **Tomasik**
Ks. dr Rafał **Bednarczyk**
Ks. dr Grzegorz **Bereszyński**
Ks. dr Krzysztof **Filipowicz**
Ks. dr Dariusz **Kurzydło**
Dr Aneta **Rayzacher-Majewska**
Dr Bartosz **Szostek**
Ks. dr Tomasz **Wielebski**

1. Katedra Historii Liturgii

Kierownik: Ks. prof. dr hab. Jan **Decyk**
Profesor zwyczajny: Ks. prof. dr hab. Jan **Decyk**
Adiunkt: Ks. dr Krzysztof **Filipowicz**

2. Katedra Teologii Liturgii

Kierownik: Ks. prof. dr hab. Jacek **Nowak**
Profesor zwyczajny: Ks. prof. dr hab. Jacek **Nowak**
Adiunkt: Ks. dr Grzegorz **Bereszyński**

3. Katedra Katechetyki Fundamentalnej i Historii Katechezy

Kierownik: Ks. prof. UKSW dr hab. Piotr **Tomasik**
Profesor nadzwyczajny: Ks. prof. UKSW dr hab. Piotr **Tomasik**
Adiunkt: Dr Aneta **Rayzacher-Majewska**

4. Katedra Dydaktyki Katechetycznej

Kierownik: Ks. prof. dr hab. Kazimierz **Misiaszek**

Profesor zwyczajny: Ks. prof. dr hab. Kazimierz **Misiaszek**,
Adiunkt: vacat

5. Katedra Katechetyki Materialnej

Kierownik: Ks. prof. UKSW dr hab. Ryszard **Czekalski**

Profesor nadzwyczajny: Ks. prof. UKSW dr hab.
Ryszard **Czekalski**

Adiunkt: Ks. dr Rafał **Bednarczyk**

6. Katedra Psychologicznych i Pedagogicznych Podstaw Katechetyki

Kierownik: Ks. prof. UKSW dr hab. Stanisław **Dziekoński**

Profesor nadzwyczajny: Ks. prof. UKSW dr hab.
Stanisław **Dziekoński**

Adiunkt: Ks. dr Dariusz **Kurzydło**

7. Katedra Teologii Pastoralnej i Nauk Pomocniczych

Kierownik: Ks. prof. dr hab. Jan **Przybyłowski**

Profesor zwyczajny: Ks. prof. dr hab. Jan **Przybyłowski**

Adiunkt: Dr Bartosz **Szostek**

8. Katedra Prakseologii Pastoralnej i Organizacji Duszpasterstwa

Kierownik: Ks. prof. UKSW dr hab. Edmund **Robek**

Profesor nadzwyczajny: Ks. prof. UKSW dr hab.
Edmund **Robek**

Adiunkt: Ks. dr Tomasz **Wielebski**

Asystent: Mgr Mateusz **Tutak**

9. Katedra Homiletyki

Kierownik: vacat

Adiunkt: vacat

Institute of Practical Theology Summary

The Institute of Practical Theology is one of the organizational units of the Department of Theology at the University of Cardinal Stefan Wyszyński that coordinates, promotes and defines the nature of didactics and research. According to the practical nature of theological sciences, the Institute integrates all pastoral sub-disciplines such as pastoral theology, catechetics, liturgics, homiletics, while maintaining their individual scope of study.